

Spoštovani gospod predsednik Avstrije gospod Fischer!
Spoštovani sosedje, drage rojakinje, dragi rojaki!

V posebno čast in zadovoljstvo mi je, da Vam spregovorim v imenu Vlade Republike Slovenije in Vam prenesem pozdrave našega predsednika g. Janeza Janše.

Ko sem razmišljal o današnji stvarnosti slovenskega naroda na avstrijskem Koroškem in Štajerskem sem se spomnil besed Prešernovega nagrajenca g. Florjana Lipuša, ki je med drugim dejal:

Z jezikom smo ali nismo, z jezikom bomo ali ne bomo.

Koroška je bila domala eno tisočletje osrednje slovensko ozemlje, pol tega tisočletja upravno in kulturno središče, potem pa še pol tisočletja samo kuturno središče.

Kljub neštetim programom zadnjih sto let, narodnim programom vseh barv in zvrsti Slovenci na Koroškem nikoli več nismo dosegli tiste visoke ravni iz časov Antona Janežiča, ko je pred 150-letji začel tiskati slovensko besedo.

Nič čuda, da ljudstvo omahuje, da naši ljudje najprej žrtvujejo prvotne narodne vrednote. Nevidno in neslišno usiha naše število, v zadnjem času kar vidno in slišno, ker ne znamo strniti svojih moči in smo malodušni do dogajanja v narodni skupnosti sami in zunaj nje. Neprestano se umikamo, izgublamo in od plebiscita dalje naivno nasedamo obljubam, ki vedno ostanejo obljube. V takih pogojih ne moremo dozoreti niti za enakopraven dialog. To se prav v zadnjih mesecih na Koroškem kaže v vseh razsežnostih.

Politika Koroških Slovencev, ki je politika njihovih predsednikov ni prav nič prešerno praznična, je prazna, je danes zaslepljena in cinična – sramotno neodgovorna in žaljiva.

Spoštovani!

To so bili citati iz govora Prešernovega nagrajenca g. Florjana Lipuša.

Pred domala pol stoletja, 15. maja 1955, je bila podpisana Avstrijska državna pogodba.

Pogodbo so podpisale štiri zmagovite velesile. Sopodpisali pa sta jo še dve državi tudi članici proti fašistični koaliciji. Obnovitev Avstrijske državnosti 10 let po drugi svetovni vojni, nikakor ni bila samoumevna. V tej pogodbi je tudi člen 7, ki daje Slovincem na avstrijskem Koroškem in Štajerskem bistvene in neodtujljive pravice: pravico do svojih lastnih organizacij, zborovanj in tiska v svojem lastnem jeziku, pravico do osnovnega pouka v slovenskem jeziku in do sorazmernega števila lastnih srednjih šol, pravico do slovenskega uradnega jezika in dvojezičnih topografskih napisov na dvojezičnem ozemlju. Pravico do enakega upoštevanja v kulturi, upravnih in sodnih ustanovah ter pravico do prepovedi dejavnosti organizacij, ki merijo nato, da bi slovenskemu prebivalstvu vzele njegov značaj in pravice kot manjšina.

Od podpisa državne pogodbe naprej smo doživeli bistveno in ne nadomestljivo upadanje števila pripadnikov slovenske narodne skupnosti, kar se je nenazadnje zgodilo zaradi neupoštevanja pravic iz člena 7. Tako tudi danes, pol stoletja po podpisu državne pogodbe ugotavljamo, da člen 7 še vedno ni v celoti uresničen, za Slovence na Štajerskem prav nobeno poglavje.

Republika Slovenija se smatra na podlagi pravnega nasledstva po Jugoslaviji za nesporno naslednico Avstrijske državne pogodbe in je v vsakem pogledu država zaščitnica slovenske manjšine v Avstriji.

Upali smo in še vedno upamo, ter od sosedov pričakujemo, da bo Avstrija še pred 50. obletnico ADP sprejela paket ukrepov, ki bo zadostil razsodbam avstrijskega državnega

sodišča iz leta 2000 (uradni jezik) in 2001 (topografija) ter nujnim potrebam, kot so glasbena šola, mediji, kulturne in vzgojne ustanove itd.

Naš veliki slovenski pesnik France Prešern je napisal, slovenski narod pa jo je izbral za himno:

**Žive naj vsi narodi
ki hrepene dočakat' dan,
da koder sonce hodi,
prepirl iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak.**

Ob praznovanju 50. obletnice ADP, 60. obletnice konca 2. svetovne vojne, ob 10-ti obletnici vstopa Republike Avstrije v EU in prvi obletnici Slovenije v EU naj veljajo Prešernove besede "da rojak prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak".